

Н.О. Станіславчук., аспірант

В.О. Чава., студентка

Т.В. Саєнко., студентка

**Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини**

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

В останні роки банківська система нашої країни переживає бурхливий розвиток. Процеси злиття і поглинань, що відбуваються в українській банківській системі, вимагають адекватності розвитку інформаційних систем у банках для мінімізації ризику й втрати їх керованості. Послуги по мережі Інтернет стають невід'ємною частиною банківських технологій.

Проблема впровадження інформаційних нововведень, пов'язаних з мережею Інтернет, в банківських організаціях є актуальною і найбільш значущою при побудові принципово нової форми ведення банківського бізнесу, тому її освоєння має велике значення.

Метою статті є визначення ролі інформаційних технологій в сучасній банківській справі, а також виявлення основних тенденцій та перспектив.

Питання, які стосуються вказаної проблематики, розглядалися в наукових працях таких вчених, як В. Білошапка, А. Корчан, І. Брітченко, А.Глушко, Г. Аніловська, А. Береза, О. Вовчак, Є. Горобець, В. Дік, А. Нікітін, А. Олійник, І. Рогач, В. Степаненко та ін.

Інформаційна технологія виявляє закономірності процесів обробки інформації з метою забезпечення їх економічності, ефективності та актуальності.

Інформаційна технологія банку — це цілеспрямована організована сукупність інформаційних процесів з використанням засобів обчислювальної

техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування. Інформаційні технології допомагають банкам змінити взаємовідносини з клієнтами та знайти нові засоби для отримання прибутку. [2]

Сучасні інформаційні технології можна поділити на два блоки:

1) технології управління комерційним банком (сукупність інформаційних технологій банківського бухгалтерського обліку; економічного аналізу діяльності КБ за показниками НБУ; планування лімітів кредитування та ін.);

2) технології надання комерційним банком послуг клієнтам (технологія розрахунків "клієнт-банк", технологія розрахунків пластиковими картками, інтернет-банкінг, Вар-банкінг, міжбанківські переговори через систему SWIFT, усі види технологій електронних розрахунків у сфері електронної комерції, термінали самообслуговування за допомогою платіжних карт та ін.).

Як відомо, інформаційні технології в банку вирішують два основні завдання :

- підтримка існуючих бізнес-процесів банківської діяльності;
- розвиток діяльності банку шляхом упровадження інформаційних технологій і нових програмних продуктів.

Розвиток технологічного процесу дозволяє не тільки збільшити швидкість обробки документів та ведення касових операцій, але й розширити клієнтуру. Завдяки Інтернету взаємозв'язок клієнт-банк стає більш оперативним, що дозволяє також працювати із замовником залежно від індивідуальних переваг, схильності до ризику та формування портфеля клієнта. Розвиток інформаційних технологій дозволяє значною мірою скоротити дистанцію між виробником і споживачем банківських послуг, суттєво загострює міжбанківську конкуренцію, а отже, сприяє розвитку банківського обслуговування, як у кількісному, так і у якісному аспекті.[1]

Сучасні інформаційні технології дозволяють організувати швидке та якісне обслуговування клієнтів з широкого спектра банківських послуг: розрахунково-касове обслуговування юридичних осіб; кредитні, депозитні та

валютні операції; будь-які види вкладів приватних осіб та операції з ним; фондові операції; розрахунки за допомогою пластикових карток; бухгалтерські функції; аналіз прийняття рішень, менеджмент, маркетинг та ін.

Функціонування сучасних автоматизованих банківських систем є необхідність обробки великих обсягів даних у стислі терміни, що висуває вимоги до продуктивності систем управління базами даних, і засобів, що забезпечують передачу даних. Основне навантаження падає на операції введення, читання, запису та передачі самих даних. Неодмінним атрибутом сучасної банківської системи повинна бути наявність у базових засобах мережних функцій, які забезпечують можливість об'єднання різних програмних платформ і можливість гнучкого розширення та нарощування системи.

Найбільш перспективним напрямком розвитку банківських інформаційних технологій є Інтернет-банкінг. Розвиток систем дистанційного обслуговування призвів до створення різних за обсягом і формами надання банківських послуг систем: "Інтернет-Банк", "Інтернет-Клієнт", домашній банк, телебанк, мобільний банк або WAP-сервіс. За допомогою цих систем виконуються будь-які (крім касового обслуговування) вимоги клієнтів банку. При цьому можливості використання Інтернету в області банківської справи постійно розширюються, з'являються нові служби і технології, а разом з ними - нові перспективи розвитку бізнесу.

Щомісяця і щорічно у всьому світі і в Україні зокрема збільшується кількість комп'ютерів, підключених до мережі Інтернет. Можливості віддаленого банкінгу розширюються з кожним днем. Однак зростання кількості електронних угод обмежується значними прогалинами в законодавстві нашої країни, особливостями менталітету громадян, недостатньою підготовленістю фінансових інститутів та іншими проблемами економіки. Крім того, з боку комерційних банків зберігається певна частка недовіри до новітніх Інтернет-технологій. Багато в чому це обумовлено відсутністю зрозумілого і чіткого загальноновизнаного механізму оцінки економічного ефекту від впровадження нових систем дистанційного обслуговування.

Провідні зарубіжні експерти підтримують необхідність стимулювання банківських інформаційних технологій та усунення перешкод на шляху їх зростання. Приєднавшись до цієї позиції, банківська система України може отримати безліч переваг: стійкий і здоровий ринок електронних банківських послуг, робочі місця для кваліфікованої робочої сили, доступ до інвестиційного капіталу.

Проаналізувавши роль інформаційних технологій в сучасній банківській справі, основні тенденції та перспективи, ми можемо зробити висновок, що інформаційні технології з плином часу займають все більш вагому нішу у розвитку банківських послуг. Щоб уникнути технологічного відставання банки повинні визначити свою нішу й сконцентруватися на автоматизації вибраних напрямків бізнесу. Чим більш високотехнологічний банк, тим вище його конкурентоспроможність. Отже, майбутнє банківської діяльності залишається за інформаційними технологіями.

Список літератури:

1. Білошапка В. Місце інноваційних стратегій у підвищенні якості банківських послуг і продуктів [Текст] / В. Білошапка, А. Корчан // Банківська справа. - 2013. - № 2. - С. 98-103.

2. Інформаційні системи і технології в банківській сфері [Текст] : Метод. вказівки та завдання лаб. робіт з дисципліни для студ. спец. 6.050105 "Банківська справа" / уклад. Г. Я. Аніловська, М. Л. Бучкович ; Укоопспілка, Львівська комерційна академія. - Л. : Видавництво Львівської комерційної академії, 2006. - 39 с.

3. Сербина О.Г. Тенденції розвитку мобільного банкінгу в Україні / О.Г. Сербина, В. В. Пономар // Молодий вчений. - 2014. - № 3(06). - С. 53-55. - Режим доступу до журн. : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2014_3\(06\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2014_3(06)_15)

4. Українські банки, банківські новини, банківські послуги, банківська аналітика і статистика [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.prostobankir.com.ua>.